

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคม ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

2. หลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของโรงเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว จริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ดีกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นुकคลิกภาพ ความมีวินัย สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด การเลียนแบบครูในการประหยัดและ การเลียนแบบสื่อในการประหยัด เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model)

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัด จำนวน 8 กิจกรรม ดำเนินการโดยใช้เทคนิควิธี บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษาตัวอย่าง และการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย กิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ภาพ กิจกรรมค้นหาบุคคลต้นแบบ กิจกรรมวิเคราะห์และเลือกบุคคลต้นแบบ กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและกิจกรรมการเก็บออมเงิน

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรม

ด้านการประหยัดกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เลือกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ประเมินผล การทดลองใช้รูปแบบ โดยการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการทดลองกับข้อมูลหลังการทดลอง ใช้ รูปแบบ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างก่อนการ ทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้เทคนิควิธีทางสถิติการวิเคราะห์ความ แปรปรวนหลายตัวแปรแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการดำเนินงานพัฒนา จริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้ รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด ร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่ละตัวแปร (Univariate Tests) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบ การพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามตาราง Descriptive Statistics พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาและตัวแปรผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า หลังการดำเนินงานตามรูปแบบแล้ว ทำให้นักเรียนมีจริยธรรมด้านการประหยัดดีขึ้น กว่าเดิม

การอภิปรายผล

รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการ วิจัยว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด คือ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยด้าน

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ผลการวิจัยเป็นดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุ พบว่า บุคลิกภาพ ความมีวินัย สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด การเลียนแบบครูในการประหยัดและ การเลียนแบบสื่อในการประหยัด เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรม LISREL และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation)

การวิจัยระยะที่ 2 รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย การพัฒนาปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนรวม 8 กิจกรรม ลำดับการจัดกิจกรรม เป็นดังนี้

ลำดับที่ 1 กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

ลำดับที่ 2 กิจกรรมการค้นหาบุคคลต้นแบบ

ลำดับที่ 3 กิจกรรมการวิเคราะห์และเลือกบุคคลต้นแบบ

ลำดับที่ 4 กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

ลำดับที่ 5 กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา

ลำดับที่ 6 กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์ และคุ้มค่าเงิน

ลำดับที่ 7 กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มาก

ที่สุด

ลำดับที่ 8 กิจกรรมการเก็บออมเงิน

การวิจัยระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีจริยธรรมด้านการประหยัดเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าบุคลิกภาพ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจินดา เต็มสังข์ (2553 : 64) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของพนักงานบริษัท เกรียงไชยวัฒนา กรู๊ป จำกัด กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ เอริสตา มโนธรรม (2550 : 107) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพัชรี ศิลารัตน์ (2556 : 78) ศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า บุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บุคลิกภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประหยัดของนักเรียน เนื่องจากเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลประกอบการตัดสินใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล แปรเปลี่ยนได้ตามสภาพแวดล้อมทางสังคม และการกระตุ้นจากสังคมรอบข้างซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกด้านปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อสังคม ไอแซก (Eysenck, 1969 : 253) กล่าวว่า การพิจารณาบุคลิกภาพพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วม การเข้าสังคมหรือการแยกตัว การเข้าใกล้หรือการถอยหนี การกระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา ความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอลและลินดี (all. and Lindzey, 1975 : 89 – 91) ให้ความเห็นเห็นว่า บุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 2 มิติ (Dimensions) คือ มิติที่มักแยกตัวเอง เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์ หรือที่เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion) บุคลิกภาพของบุคคลเป็นลักษณะสากลของมนุษย์ที่เรียกกันว่า “เฉพาะตัว” ดังที่ ลักษณะ สรีวิวัฒน์ (2549 : 142) กล่าวว่า บุคลิกภาพแบบเปิดเผยแสดงตัว จะมีลักษณะตรงกันข้ามกับแบบเก็บตัว ซึ่งจะสนใจสิ่งแวดล้อม ชอบเข้าสังคม เปิดเผย มีเพื่อนมาก ไม่ชอบเก็บความทุกข์ แต่จะพูดระบายให้คนอื่นจนหมด มักจะสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกมากกว่าสนใจในเรื่องของตนเอง

2. ความมีวินัย

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ความมีวินัยเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยนักเรียนที่มีวินัยในตนเองมักจะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจในการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรศิลารัตน์ (2556 : 67) ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย พบว่าความมีวินัยเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประหยัดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหลังจากการดำเนินการพัฒนาความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมการอบรมตามรูปแบบ โดยจัดกิจกรรมการอบรมกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน หลังดำเนินการพบว่านักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีการใช้จ่ายที่รู้คุณค่ามากขึ้นกว่าเดิม มีพฤติกรรมประหยัดดีกว่าก่อนการดำเนินการ

ความมีวินัยในบุคคลเกิดขึ้นได้ด้วยการอบรม สั่งสอน การปลูกฝังค่านิยม การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการกำกับควบคุม ตามแนวคิดของ อูมาพร ตรังคะสมบัติ (2542 : 26-28) ได้กล่าวถึง การฝึกรบระเบียบวินัย เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของเด็ก พ่อแม่จำเป็นจะต้องสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ และขอบเขตของพฤติกรรมนั้นมีอยู่แค่ไหน พ่อแม่ก็จำเป็นต้องบอกให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่ยึดถือคุณค่าและหลักการอะไรบ้าง การสอนเด็กให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เมื่อเด็กยังเล็ก พ่อแม่จะต้องเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมของเขาด้วยการอบรมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุมตนเองได้ในที่สุด เป้าหมายสูงสุดของการฝึกวินัย คือ การที่บุคคลจะดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง รู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ สามารถที่จะบังคับตนเอง และควบคุมตนเองได้ดี โดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ มาคอยควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สำเนียง พิมปัดชา (2547 : 100-102) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัดทรัพย์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคงสวนพัฒนา อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 12 คน การวิจัยปฏิบัติการด้วยกลยุทธ์ การประชาสัมพันธ์ การศึกษาดูงาน การอบรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัด ให้ความสนใจออมทรัพย์ รู้จักใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นสำหรับชีวิต รู้จักหารายได้ระหว่างเรียนและเห็นคุณค่าของสิ่งของทั้งของตัวเองและส่วนรวมมากขึ้น สอดคล้องกับ โทเมน กวีสิทธิ์ (2548 : 78-80) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการประหยัด โรงเรียนชุมชนนาจารย์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 37 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ด้วยการวิจัยปฏิบัติการ โดยใช้กล

ยุทธศาสตร์ตามมิติพิเศษ การสร้างศรัทธา การสาธิตรูปแบบการส่งเสริมวินัยนักเรียนในเรื่องการประหยัด การร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการ ผลจากการศึกษาค้นคว้าในวงรอบที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีเวลาน้อยในการดำเนินการและการจัดหากิจกรรม การดำเนินการควรใช้เวลามากพอสมควร ทั้งนี้สืบเนื่องจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายยังยึดติดพฤติกรรมเดิม ๆ คือเล่นมากเกินไป ผู้ศึกษาค้นคว้าและคณะครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงร่วมประชุมกันเพื่อดำเนินการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมสุดยอดนักประหยัด และกิจกรรมเพื่อนบอกเพื่อนในวงรอบที่ 2 ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าก็ต้องคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการเสริมแรงให้รางวัล โดยติดตามและประกาศรายชื่อหน้าชั้นสำหรับนักเรียนที่ทำกิจกรรมได้ดี แต่มีนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายเพียง 2 คน ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ แต่ก็ก็เป็นเพียงประเด็นที่ไม่สำคัญ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความมีวินัย เป็นสิ่งที่จะช่วยกำกับพฤติกรรมของบุคคลให้รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจการแสดงออกต่อสังคมในทางที่ถูกต้องดีงาม วินัยด้านการประหยัด จึงหมายถึงการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมแก่ฐานะของตนเอง การใช้จ่ายอย่างรู้คุณค่าและได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3. การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับ พันคำ มีโพทอง (2533 : 91 – 109) ได้ทำการศึกษาคำนิยมพื้นฐานห้าประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปริมาณการได้รับการถ่ายทอดคำนิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองสูง จะมีคำนิยมพื้นฐานทั้งด้านความรักชาติ ด้านประหยัดและอดออม ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการพึ่งตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดคำนิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองในปริมาณต่ำ สอดคล้องกับ พัชรี ศิลารัตน์ (2556 : 66) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด มีผลต่อการประหยัดของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ มิลเลอร์ (Miller, อ้างอิงจาก สวานา พรพัฒน์กุล. 2522 : 2 – 1) การเลียนแบบจะเกิดขึ้นจากการพอใจในการเรียนรู้ ผลจากการเรียนรู้ที่น่าพอใจนี้เองทำให้เกิดแรงขับในการเลียนแบบขึ้น การปฏิบัติเช่นนี้เด็กต้องการทำ

เลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เขารัก และด้วยวิธีการเลียนแบบนี้เองที่จะทำให้เด็กได้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดเห็น คุณค่า ข้อห้าม และหลักศีลธรรมต่าง ๆ จากบุคคลที่เขารักและใกล้ชิดด้วยซึ่งสอดคล้องกับ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด มีผลต่อการประหยัดของนักเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักเรียน วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนควรแก้ไขที่ตัวนักเรียน โดยการสร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัด สร้างค่านิยมการใช้จ่ายที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง

4. การเลียนแบบครูในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การเลียนแบบครูในการประหยัด เป็นตัวแปรที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 79) กล่าวว่า สถาบันการศึกษา และครู-อาจารย์มีหน้าที่ในการอบรมสมาชิกในสังคม ให้รู้จักระเบียบแบบแผนของสังคม ด้านการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคม และด้านทำหน้าที่ถ่ายทอด สะสม พัฒนา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งการจัดระเบียบสังคม สอดคล้องกับ คมคาย จิโนดม 2534 : 59 – 60) ได้ทำการศึกษา ผลการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการประหยัดสูงเกินกว่าเดิม และการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดสูงเกินกว่าการสอนแบบปกติ สอดคล้องกับ เอรินา มโนธรรม (2550 : 106) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า การเลียนแบบครูในการประหยัด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มี การเลียนแบบครูในการประหยัดมาก มีการประหยัดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตามอย่างครูในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้เงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อตนเอง และครอบครัว และ สอดคล้องกับ วิล ไต้สมจิตสมคิด (<http://come.to/wilai>) กล่าวว่า ครู- อาจารย์ มีบทบาทมากในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรม ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างให้แก่แก่นักเรียนในเรื่องการรักษาสัญญา

ในด้านการประหยัด เด็กและเยาวชนจะเลียนแบบครูอาจารย์ โดยที่เด็กคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับพวกเขาที่จะต้องปฏิบัติ

5. การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับ เรณูรัชต์ ประสิทธิ์เกตุ (2542 : 50) ได้ทำการศึกษา ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการประหยัดมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ พฤติพล นิมพ์ราว (2547 : 61) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ เส็งประชา (2538 : 166) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัว หรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาคความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตนเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง และอาจนำพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตน และสอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอม (2542 : 153 – 154) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า วัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกัน เพื่อจะได้เอาไว้อุปถัมภ์ค้ำชูกัน กลุ่มของเด็กวัยรุ่นมีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ การแต่งกาย กิริยาท่าทางมีการพยายามเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดสัญลักษณ์กลุ่มขึ้น แม้ว่าการกระทำบางอย่างนั้น จะทำไปเพื่อความโก้โก้และเพื่อให้เกิดเป็นจุดสนใจขึ้น แม้จะขัดต่อสายตาของผู้ใหญ่ก็ตาม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเลียนแบบเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดของนักเรียน ดังนั้นแนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยม เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและผลที่จะเกิดจากการเลียนแบบเพื่อนและสามารถเลือกเอาอย่างเฉพาะในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานะภาพของตนเองเท่านั้น แนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยมที่ควรจะเป็น คือ การอบรมสั่งสอน การให้ความรู้ แนวคิดในการเลือกคบเพื่อนอย่างมีเหตุผล และสามารถแยกแยะการเลือกคบเพื่อนที่ดี พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผลในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

6. การเลียนแบบสื่อในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การเลียนแบบสื่อในการประหยัดมีผลต่อจริยธรรมด้าน
การประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับแนวคิดของ
กฤติกา ลีลาแพตะ (2544 : 43) กล่าวว่าไว้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้
ความคิดเห็น ค่านิยม เจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก และนับวันสื่อมวลชนก็ยิ่งทวี
ความสำคัญในการเป็นสถาบันสังคมที่มีบทบาทถ่ายทอดค่านิยม เจตคติต่าง ๆ ให้แก่เด็กและคน
ในสังคมมากขึ้น ยูวดี เทียรประสิทธิ์ (2536 :123) ได้อธิบายอิทธิพลของสื่อมวลชนไว้ว่า วิทยุ
เป็นวิทยุแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่าง ๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์ วิทยุ
หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน และอิทธิพลของสื่อมวลชนจะ
ครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตวัยรุ่น สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ สาวิตรี สุตรา (2539 : 66 – 70) ได้ทำการศึกษา การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทศนคติ และ
พฤติกรรมการออมของชาวนบพในจังหวัดสุรินทร์ ผลจากการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อจาก
สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการออม ทศนคติเกี่ยวกับการออม และพฤติกรรม
การออมของประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ศิลารัตน์ (2556 : 78) ได้
ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า การเลียนแบบสื่อในการประหยัดเป็นปัจจัยที่มีผลการประหยัด
ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเลียนแบบสื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดของนักเรียน
ดังนั้นแนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยม เพื่อให้เด็กเกิดความตระหนักถึงความสำคัญ
และผลที่จะเกิดจากการเลียนแบบสื่อและสามารถเลือกเอาอย่างเฉพาะในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม
กับสถานะภาพของตนเองเท่านั้น แนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยมที่ควรจะเป็น คือ การ
ให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อ โฆษณาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมและมากพอที่จะทำให้เด็กเข้าใจ
และนำไปใช้ในชีวิตรจริง สามารถเข้าใจและแยกแยะการเลือกเลียนแบบสื่อได้ถูกต้อง สามารถ
ประเมินด้วยตนเองได้ว่า ตัวเองอยู่ในการเลียนแบบสื่อหรือตัวแบบอย่างไร พยายามชี้ให้เห็นถึง
ความสำคัญของการเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผลในทางที่ถูกต้อง
เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนพัฒนา ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้และตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัด รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างรู้คุณค่าและเหมาะสม ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการวางแผนพัฒนาแนวคิด การสร้างค่านิยมในการการประหยัดของนักเรียนที่ถูกต้อง

1.2 ข้อค้นพบจากการศึกษาที่สำคัญพบว่า การได้รับการอบรมด้านจริยธรรมของนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอนในชั้นเรียนเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น

1.3 สถาบันการศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดาหรือผู้ปกครองในการอบรม การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะของตนเอง กำกับพฤติกรรมของนักเรียนในปกครองให้รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรู้คุณค่า การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และผู้ปกครองควรปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดและรูปแบบการพัฒนา จริยธรรมด้านการประหยัดของผู้เรียน ในระดับอื่น ๆ เช่น ผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผู้เรียนระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดเท่านั้น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการประหยัดของนักเรียน โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนตัว และปัจจัยในส่วนอื่นๆ โดยทำการศึกษาในพื้นที่ที่แตกต่างกันแล้วนำมาเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.3 ควรศึกษายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัด เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาลือมมวลชนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัด การพัฒนาหลักสูตรการสอนคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันการศึกษา